

การสัมมนาทางวิชาการ “ถอดรหัสมหาดไทย : ทศวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลง”

วันพุธที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ณ ห้องสุวรรณโลก อาคารบี โรงแรมคุ้มภูคำ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้อภิปราย ประกอบด้วย

๑. นายสมพร ใช้บางยาง อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
๒. นายไมตรี อินทุสุต ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา
๓. นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๔. นายมานพ ปัทมาลัย นายกเทศมนตรีตำบลท่ามะเขือ จังหวัดกำแพงเพชร
๕. นางมุกดา อินตะสาร อดีตสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้แทนภาคประชาสังคม

ดำเนินการสัมมนาโดย นายภักดี รัตนผล

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
นายภักดี รัตนผล	<p>การสัมมนา “ถอดรหัสมหาดไทย : ทศวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลง” ในครั้งนี้ ต้องการความชัดเจนในประเด็น “การปฏิรูปความสัมพันธ์ระหว่างส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น” ในปัจจุบันกระแสของโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย กระทรวงมหาดไทยต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ</p> <ol style="list-style-type: none">๑) เรื่องการกระจายอำนาจ๒) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น๓) ธรรมาภิบาล (Good Governance) <p>สิ่งเหล่านี้ ผลักดันให้กระทรวงมหาดไทยต้องเปิดประตูรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชนและส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแนวทางในทศวรรษหน้าว่ากระทรวงมหาดไทยควรมีบทบาทหน้าที่อย่างไร และปรับเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ให้เหมาะสมกับกระแสการเปลี่ยนแปลง</p>
นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม	<p>ผลการสัมมนาเปิดบ้าน “ถอดรหัสมหาดไทย : ทศวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลง” เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ณ โรงแรมรามารการ์เด็น กรุงเทพมหานคร รายละเอียด ดังนี้</p> <p>๑. ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้ให้ข้อคิดเห็น ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">๑.๑ ความเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อกระทรวงมหาดไทย คือ<ul style="list-style-type: none">- ความเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ วัฏจักรของน้ำ มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่- การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน- ความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>๑.๒ ปัญหาการปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค คือ ส่วนราชการต่างๆ ขาดการบูรณาการร่วมกันในการปฏิบัติงานในพื้นที่ ทำให้แก้ไขปัญหาให้ชาวบ้านได้ไม่ครบถ้วน</p> <p>๑.๓ ส่วนภูมิภาคยังมีความจำเป็นต้องคงสถานะไว้ เนื่องจากยังต้องดูแลให้ส่วนท้องถิ่นและประชาชนมีความเข้มแข็ง</p> <p>กระทรวงมหาดไทยต้องปรับเปลี่ยนบทบาทมาเป็นการสร้างระบบความเข้มแข็งให้กับพื้นที่และชุมชน</p> <p>๒. ศ.ดร.ชาติชาย ณ เชียงใหม่ ให้ข้อคิดเห็น ดังนี้</p> <p>ในกระแสความเปลี่ยนแปลง สิ่งที่กระทรวงมหาดไทยต้องเร่งดำเนินการ คือ การบูรณปฏิสังขรณ์ทางความคิด ปรับทัศนคติของคนในสังคม ไปในทิศทางเดียวกัน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) คุ่มครองสิทธิและสร้างความปลอดภัยทางร่างกาย อาหาร ภูมิปัญญา ๒) เปิดพื้นที่ทางความคิดของประชาชนให้เรียนรู้ชีวิตด้วยตนเองและพอเพียงให้มากขึ้น ๓) สนับสนุนสื่อสารให้เกิดประสบการณ์ร่วมเพื่อสร้างสำนึกความเป็นประชาชน (Citizen) ๔) ทำงานในลักษณะคิด/ทำอย่างจริงจังให้เกิดมรรคผลอย่างจริงจัง <p>สำหรับการกระจายอำนาจหรือการมอบอำนาจนั้นจะมากหรือน้อยเพียงใดอยู่บนหลักการ ๒ ด้าน คือ วิธีการจัดสรรทรัพยากร และวิธีการใช้งบประมาณเพื่อจัดทำบริการของรัฐ ดังนั้น อาจพิจารณาได้ ๒ มุม คือ ทางการเมืองต้องการที่จะรวมศูนย์อำนาจไว้เพื่อทำตามนโยบายของตน ขณะที่ชุมชนต้องการกระจายอำนาจเพื่อให้มีโอกาสในชีวิต</p> <p>ในระยะสั้นนี้ ประเทศไทยควรคงการบริหารส่วนภูมิภาคไว้ แต่ต้องปรับบทบาทให้เหมาะสม และเร่งกระจายภารกิจให้ส่วนท้องถิ่นให้สำเร็จ</p> <p>๓. นายสมพร ใช้บางยาง อธิการบดีปลัดกระทรวงมหาดไทย ให้ข้อคิดเห็นว่า ในปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ผู้บริหารประเทศมีอำนาจที่เปลี่ยนไป การรวมศูนย์อำนาจมีลักษณะที่เป็นไปเพื่อส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม การสร้างฐานประเทศควรจะมาจากรากคือ ชุมชนท้องถิ่นที่เข้มแข็งโดยประชาชนเข้ามามีบทบาทในการปกครองตนเอง</p> <p>ประเด็นสำคัญอยู่ที่ทำอย่างไรให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ในระยะสั้นส่วนภูมิภาคยังคงมีความจำเป็นอยู่ แต่ต้องมีการเปลี่ยนบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดจากผู้บริหารทรัพยากรในจังหวัด เปลี่ยนจากผู้ปฏิบัติมาเป็นพี่เลี้ยงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ส่วนท้องถิ่น/ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการ</p> <p>๔. ศ.ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์ อาจารย์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปรียบเทียบการรูปแบบการปกครองของประเทศฝรั่งเศสกับประเทศไทย ซึ่งมีรูปแบบคล้ายคลึงกัน โดยมีการแบ่งการปกครองเป็น ๓ ส่วน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น</p> <p>ส่วนภูมิภาค จะมีตัวแทนจากส่วนกลางมาประจำ มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับส่วนท้องถิ่น คือ เป็นผู้กำกับดูแลการทำ</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>ข้อตกลง/สัญญาของส่วนท้องถิ่น สามารถพิจารณาความถูกต้องและหากพบความผิดปกติสามารถฟ้องศาลปกครองได้ ทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงเป็นตัวแทนในการรักษาผลประโยชน์ของรัฐอย่างแท้จริง ดังนั้น ส่วนภูมิภาคจึงมีความสำคัญในการแบ่งเบาภาระของส่วนกลาง และเพื่อเชื่อมโยงระหว่างส่วนกลางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ประชาชนใกล้ชิดกับรัฐ</p>
<p>นายสมพร ใช้บางยาง</p>	<p>การเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลกในปัจจุบัน มีผลต่อหน่วยงานราชการและภาคเอกชนเป็นอย่างมาก และมีผลต่อกระทรวงมหาดไทยด้วยแต่คนมหาดไทยยอมรับการเปลี่ยนแปลงยากโดยเฉพาะผู้บริหารระดับสูง การถอดรหัสนี้เมื่อจบกระบวนการไม่ยากให้เป็นเพียงเอกสารยากให้มีการปฏิบัติจริง การที่หน่วยงานราชการมีระเบียบที่ซับซ้อนยุ่งยากอีกทั้งการไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงทำให้ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ที่ผ่านมากกระทรวงมหาดไทยมีการปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก รวมถึงระบบราชการทั้งหมดด้วย ทุกวันนี้ภาคเอกชนไม่ได้รับระบบราชการแล้ว ภาคเอกชนได้ดำเนินการเอง ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนโดยใช้ปัญญาไม่ใช่อำนาจเหมือนก่อน ระบบทุนเป็นเรื่องของการใช้ปัญญาเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและก้าวล่วงสู่ความเป็นมหาอำนาจ ที่สำคัญความเป็นมหาอำนาจก็เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ของตน ฉะนั้น กระทรวงมหาดไทยต้องให้ความสำคัญในเรื่องปัญหาหรือวิธิตัด และการยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นแม้ว่าความคิดเห็นนั้นจะเป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทหรือการลดอำนาจ ซึ่งจะเป็นสิ่งที่เกิดในสังคมซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้</p> <p>อย่างไรก็ตามกระทรวงมหาดไทยยังคงต้องยึดในสิ่งที่เป็นภารกิจหลักในการดูแลคนไทยทุกคนในพื้นที่ สร้างเมืองไทยให้มีความสุข ดูแลความมั่นคงภายในสังคมไทย “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” สังคมมองว่ากระทรวงมหาดไทยไม่ได้เปลี่ยนไปในภารกิจนี้ ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยควรกลับมาทบทวนว่าได้ทำหน้าที่ดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องที่ ดูแลความมั่นคงให้ทุกที่อยู่ดีมีสุข ได้สร้างประชาชนที่เข้มแข็งตั้งแต่ปัจเจก ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ มากน้อยเพียงใด สิ่งเหล่านี้เป็นความคาดหวังของสังคมและไม่มีเปลี่ยนแปลงไปจากกระทรวงมหาดไทย ซึ่งต้องกลับมาทบทวนว่าได้ทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์หรือไม่</p> <p>เรื่องของการกระจายอำนาจให้สู่ท้องถิ่น การส่งเสริมให้ประชาชนบริหารจัดการดูแลตนเองในระดับหนึ่งและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เป็นเรื่องตามบริบทของประเทศประชาธิปไตยเพียงแต่ต้องจัดการให้อำนาจของส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นเกิดความสมดุลกัน ในฐานะที่อยู่ในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศไทยหากมองในเชิงวิชาการโครงสร้างของระบอบประชาธิปไตยถึงเวลาแล้วที่ต้องลดอำนาจของส่วนกลาง ยกเลิกภูมิภาค และเพิ่มอำนาจท้องถิ่น แต่มีคำถามว่าวันนี้ประเทศไทยพร้อมแล้วหรือยัง ถึงเวลาที่ต้องเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วหรือไม่ ณ ตอนนี้อยู่ประเด็นไม่ใช่เรื่องนี้ แต่เป็นเรื่องการจัดสมดุลของอำนาจเพื่อให้พี่น้องประชาชนเข้มแข็ง/ชุมชนเข้มแข็ง/สังคมเข้มแข็งและ</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>ประเทศชาติก้าวไปสู่ประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง โครงสร้างอำนาจที่มีมา ๑๐๐ กว่าปี เมื่อจะเปลี่ยนแปลงต้องมีการวิเคราะห์ผลดี/ผลเสีย ในวันนี้ทุกอย่างยังไม่พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียแทนได้ สิ่งที่ต้องทำคือ สร้างความเข้าใจในวิถีประชาธิปไตย เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยที่จะทำอย่างไรให้คนไทยเป็นพลเมืองที่รู้ถึงสิทธิหน้าที่และรู้ว่าต้องทำอะไรในฐานะประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ปัจจุบันการรวมศูนย์อำนาจไม่สามารถตอบโจทย์เรื่องความต้องการหรือการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ตรงประเด็นและทันเวลา แต่ต้องกระจายอำนาจให้ส่วนท้องถิ่น/ชุมชนซึ่งใกล้ชิดประชาชนดูแลจัดการกันเองให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยมีส่วนร่วมกลางและภูมิภาคเป็นพี่เลี้ยง</p> <p>ที่ผ่านมาชุมชนท้องถิ่น/ภาคประชาชน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานหรือต่อสู้กับปัญหาเพียงลำพัง กระทรวงมหาดไทยไม่ค่อยได้ดูแลท้องถิ่นมากนัก ดังนั้น การสร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่น/ชุมชน ในบริบทของกระทรวงมหาดไทยต้องรวม ๓ ส่วนเข้าด้วยกัน คือ</p> <p>ส่วนที่ ๑ ชุมชนคือประชาชน ส่วนที่ ๒ ท้องที่ คือ กำนันผู้ใหญ่บ้าน และ ส่วนที่ ๓ ท้องถิ่น</p> <p>หากสามารถทำให้ ๓ ส่วนนี้รวมกันได้ท้องถิ่นนั้นจะเข้มแข็ง อีกด้านคือส่วนราชการทุกหน่วยงานที่เข้าไปร่วมปฏิบัติงานกับ ๓ ส่วนนี้ จะทำให้การดูแลทุกข์สุขของประชาชน การพัฒนาในพื้นที่เป็นไปได้ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยมีหน่วยงานดูแลทั้ง ๓ ส่วน คือ กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรมการพัฒนาชุมชน บูรณาการร่วมกัน หากปรับทัศนคติการแยกส่วนไปสู่การมองที่เป้าหมายเดียวกัน คือ ประชาชน ร่วมกันเป็นนักบริหารจัดการสมัยใหม่ นักบริหารมืออาชีพและเป็นนักบูรณาการที่ดี</p>
นายภักดี รัตนผล	<p>ประเด็นที่สำคัญคือ “ประชาชน” โจทย์หลัก คือการทำอะไรให้ประชาชนเข้มแข็ง ในบริบทของกระทรวงมหาดไทยและบริบทของส่วนท้องถิ่น</p> <p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด มีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนซึ่งเป็นฐานล่างอย่างไรบ้าง และการให้ประชาชนเข้ามาส่วนร่วมมีแค่ไหน อย่างไร</p>
นายสมพร ใช้บางยาง	<p>ระยะเวลา ๑๐ ปี ที่ผ่านมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ เริ่มมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น แต่การพัฒนาของส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่เกิดจากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและประชาชนในชุมชนโดยใช้ศักยภาพของชุมชนเอง มิใช่เกิดจากการส่งเสริมโดยกระทรวงมหาดไทย ฉะนั้น กระทรวงมหาดไทยต้องเข้าใจบริบทของท้องถิ่นในฐานะที่ท้องถิ่นร่วมปฏิบัติและใกล้ชิดประชาชน ต้องส่งเสริมให้ท้องถิ่นเป็นโรงเรียนประชาธิปไตยแห่งแรก รวมถึงพัฒนาความเป็นประชาชนให้เป็นพลเมืองและความเป็นพลเมืองจะเป็นตัวชี้วัดของการพัฒนาของท้องถิ่นนั้นและให้ท้องถิ่นเป็นทีมเดียวกับส่วนท้องถิ่น</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>เรื่องที่สำคัญอีกประการ คือ การพัฒนาคน ในสังคมไทยปัจจุบันเป็นยุคทุนนิยมซึ่งให้ความสำคัญกับวัตถุนิยม มุ่งเน้นพัฒนาแต่เศรษฐกิจ จนละเลยความสำคัญกับทรัพยากรบุคคลและการสร้างปัญญา ในประเทศที่พัฒนาแล้วจะให้ความสำคัญกับทรัพยากรบุคคลมาก เมื่อประชาชนมีปัญหา รากฐานเข้มแข็ง ทำให้ประเทศพัฒนาได้</p> <p>กระทรวงมหาดไทยต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทใหม่ ในตอนนี้ท้องถิ่นยังให้ความสำคัญส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น มิได้มีความขัดแย้งกัน กระทรวงต้องทำความเข้าใจให้ตรงกันและมุ่งเป้าหมายไปที่ “ประชาชน” ซึ่งเป็นเป้าหมายเดียวกัน ต้องคิดว่าท้องถิ่นทำหน้าที่ในระดับปฏิบัติและเป็นองคพยพของกระทรวง พร้อมทั้งส่งเสริมให้ท้องถิ่นพัฒนาได้ด้วยตนเอง กระทรวงมหาดไทยต้องดูแลแก้ไขเรื่องกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับเพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท้องถิ่น</p> <p>การเปลี่ยนแปลงที่แท้จริง ต้องเปลี่ยนแปลงที่วิธีคิดก่อน เปิดโลกทัศน์ เปิดรับฟังความคิดเห็น เพื่อพัฒนาไปเป็นการทำงานแบบมีอาชีพ มองประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นหลัก</p>
นายมานพ ปัทมาลัย	<p>ประเด็นแรก เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างส่วนภูมิภาคกับส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันหน่วยงานระดับกรมในสังกัดกระทรวงมหาดไทยมีโอกาสได้ประชุมหรือพบปะกับส่วนท้องถิ่นครบทุกหน่วยงานแล้วหรือไม่ กรมและรัฐวิสาหกิจต้องทำความเข้าใจว่าทั่วประเทศคือท้องถิ่น และท้องถิ่นกำกับดูแลโดยกระทรวงมหาดไทย ในระดับจังหวัดที่สูงที่สุด คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด ระดับอำเภอคือนายอำเภอ อยากให้ทุกหน่วยงานมาร่วมประชุมกับท้องถิ่น เพื่อให้ทราบถึงปัญหาของท้องถิ่นเพราะปัญหาในท้องถิ่นบางเรื่องไม่สามารถทำได้ กระทรวงมหาดไทยต้องสนับสนุน ช่วยเหลือเป็นที่เลี้ยง ตัวอย่างเช่น การกำหนดผังเมืองตามลักษณะจังหวัด รูปแบบสิ่งก่อสร้าง โทสนี รูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์ในท้องถิ่น แบ่งกีโซน ถนน โดยรอบมีแบบอย่างไร กำหนดผังเมืองเฉพาะจังหวัดโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง เมื่อมีการกำหนดไว้ในแผนและมีการกำหนดงบประมาณไม่ว่าจะเป็นงบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่เกิดความซ้ำซ้อน , กรมการพัฒนาชุมชนเมื่อโอนเงินอุดหนุนมาให้ท้องถิ่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเรียกเงินคืนเพราะติดเรื่องระเบียบและกฎหมาย , หน่วยงานรัฐวิสาหกิจทั้งการไฟฟ้าและการประปา ท้องถิ่นเป็นผู้จ่ายเงินในติดตั้ง แต่ทรัพย์สินกลับไปเป็นของรัฐวิสาหกิจ สิ่งเหล่านี้ต้องปรับปรุงแก้ไข</p> <p>ประการที่สอง กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ เมื่อกระทรวงมหาดไทยสั่งการแล้วท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติได้เนื่องจากไม่มีกฎหมายและระเบียบรองรับ ต้องแก้ไขกฎหมายและระเบียบให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของท้องถิ่น</p> <p>กระทรวงมหาดไทยเปรียบเสมือนพ่อ ส่วนท้องถิ่นเป็นลูก กระทรวงมหาดไทยต้องดูแลว่าท้องถิ่นนั้นขาดแคลนอะไร จะทำอย่างไรให้การกระจายรายได้ของท้องถิ่นเป็นไปอย่างเหมาะสม กำกับดูแลกรมและรัฐวิสาหกิจ (การไฟฟ้า การประปา) ในเรื่องทรัพย์สินซึ่งเป็นเงินจากท้องถิ่นแต่กรรมสิทธิ์กลับเป็นของรัฐวิสาหกิจ กระทรวงคมนาคมก่อสร้างถนนโดย</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>ไม่คำนึงถึงประชาชนในพื้นที่ กรมเจ้าท่าดูแลความกว้างและความลึกของแม่น้ำไม่สัมพันธ์กัน สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาภัยกับประชาชนในพื้นที่</p> <p>กระทรวงมหาดไทยต้องบูรณาการกับกระทรวงอื่นๆ ที่ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ เพื่อรับฟังปัญหาและแก้ไขให้ตรงตามที่ต้องการ ปัจจุบันประสานได้มากน้อยเพียงใด หรือหน่วยงานภายในกระทรวงมหาดไทยทั้งกรมและรัฐวิสาหกิจมีการบูรณาการหรือไม่ อย่างไร</p>
นายภักดี รัตนผล	<p>เรื่องของท้องถิ่น ไม่ใช่เป็นเรื่องของกระทรวงมหาดไทยเท่านั้น ยังเป็นเรื่องของหน่วยงานทุกกระทรวงที่ต้องลงไปทำงานในพื้นที่ กระทรวงมหาดไทยมีการบูรณาการหน่วยงานทั้งภายในกระทรวงคือรัฐวิสาหกิจ และการบูรณาการกับกระทรวงอื่นได้ดีเพียงใด</p>
นางมุกดา อินตะสาร	<p>จากประสบการณ์ทั้งจากการบอกเล่าของบิดาซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน และประสบการณ์การทำงานของตนเอง ทำให้เห็นว่าวิกฤตหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ไม่ใช่ปัญหาของคนใดคนหนึ่ง การแก้ไขต้องใช้การทำงานแบบมีส่วนร่วม มีกฎหมายหลายฉบับที่เอื้อให้ท้องถิ่นและท้องถิ่นปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การแก้ปัญหาได้ทั้งหมด ได้แก่ กฎหมายลักษณะท้องที่ ให้มีคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) แต่ละกลุ่มจะมีอาสาสมัคร ๑๘ กลุ่มเป็นตัวแทนจากทุกกระทรวงหรืออาจจะมากกว่านั้น โดยตั้งขึ้นมาแก้ไขปัญหาตนเอง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของฐานราก กฎหมายของคณะกรรมการหมู่บ้านกำหนดให้สามารถไกล่เกลี่ยปัญหาของชุมชนได้ ในกรณีที่มีการปฏิบัติงานของท้องถิ่นที่ไม่มีกฎหมายรองรับ กระทรวงมหาดไทยต้องบูรณาการทุกกระทรวงให้ส่งเสริมหรือเป็นพี่เลี้ยงโดยให้ประชาชนเป็นแกนสำคัญ ยกตัวอย่าง การออมของแต่ละคนมารวมกันการตั้งสวัสดิการชุมชน จัดการได้ทั้งทุกข์ของตนและชุมชนได้ ท้องถิ่นสามารถอุดหนุนได้แต่ยังติดขัดเรื่องระเบียบที่ยังไม่ชัดเจนควรแก้ไขอย่างไร กองทุนหมู่บ้านและชุมชนให้ดูแลเป็นกองทุนของส่วนร่วมไม่ใช่ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง สามารถยกระดับเป็นกองทุนรวมของชุมชนหรือตำบล</p> <p>คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นกลุ่มที่ประชาชนได้มาปรึกษาหารือกัน มีการส่งเสริมให้มีกฎหมายสภาองค์กรชุมชนที่ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการให้ประชาชนได้ปรึกษาหารือ หากยังตั้งสภาองค์กรชุมชนไม่ได้ต้องไปเร่งให้ประชาชนเกิดความพร้อมและเกิดจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองว่าเรื่องในท้องถิ่นทั้งหมดเป็นเรื่องของประชาชนในชุมชนเอง กฎหมายสภาองค์กรชุมชนไม่ได้ให้อำนาจมีแต่ภารกิจ เรื่องหนึ่งคือการทำแผนชุมชนร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อแก้ไขทุกข์ของประชาชน องค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งเสริมไม่ต้องทำเองให้ประชาชนได้เข้ามาปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่อง ตำบลหนึ่งมีสภาท้องถิ่นดูแลนโยบายสาธารณะ ให้ท้องที่ดูแลเรื่องทุกข์สุขประชาชน</p> <p>เมื่อมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นแล้ว สิ่งที่กระทรวงมหาดไทยต้องทำ คือ</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>๑. ส่งเสริม/สนับสนุนให้ประชาชนลุกขึ้นมาจัดการตนเองและพึ่งตนเองได้ มีวิธีคิดที่จะดำเนินการเองไม่ใช่อาศัยความช่วยเหลืออย่างเดียว กลยุทธ์อยู่ที่การปรึกษาหารือ การออกแบบการให้วิธีคิดกับประชาชน</p> <p>๒. การมีส่วนร่วมในท้องถิ่นในทุกระดับ การร่วมไม่ใช่อาศัยพึ่งเท่านั้นต้องให้มีการพูดคุย ปรึกษาหารือ เสนอความคิดเห็นและทุกคนต้องได้พูดเสมอ</p> <p>๓. การบูรณาการอย่างแท้จริง โดยมีประชาชนเป็นแกนสำคัญทั้งในระดับตำบล และหมู่บ้าน สร้างภาคีทั้งภายนอกและภายใน ท้องถิ่นและท้องที่ หนุนเสริมให้เปิดพื้นที่ คล้ายสภาของชุมชน ให้ประชาชนเข้ามาวิเคราะห์และแบ่งปันข้อมูลกัน</p> <p>๔. วิธีการจัดการงบประมาณ บางครั้งไม่สามารถใช้งบประมาณช่วยเหลือประชาชนได้ กบจ. สามารถหนุนเสริมให้งบประมาณถึงประชาชน กระทรวงมหาดไทยต้องส่งเสริมคุณค่าให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานร่วมกับประชาชน โดยให้ความสำคัญ และทำเป็นตัวอย่าง เพื่อให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์</p> <p>๕. กระทรวงมหาดไทยเข้าไปแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ให้เอื้อและเป็นประโยชน์ ในการปฏิบัติงานของท้องถิ่น การจัดสรรงบประมาณที่มากขึ้น มีส่วนภูมิภาคเป็นเครือข่าย ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประชาชนยังให้ความเคารพผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะพ่อของจังหวัด นายอำเภอคือพ่อของอำเภอ ผู้ใหญ่บ้านคือพ่อของหมู่บ้าน การปฏิบัติของท่าน เหล่านี้ซึ่งเป็นท้องที่ต้องประสานกับท้องถิ่นเพื่อให้ขับเคลื่อนงานในท้องถิ่นได้</p>
นายภักดี รัตนผล	<p>๑. กระทรวงมหาดไทยควรมีการปรับปรุงกฎหมายลักษณะการปกครองท้องที่ ซึ่งใช้มานานเกิดความล้าสมัยไม่ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน</p> <p>๒. องค์กรชุมชนจะเป็น เสือตัวที่สี่ ในการพัฒนาและเข้ามาเป็นหัวใจของประชาธิปไตยอย่างแท้จริง</p> <p>ขอเสนอมุมมองทางวิชาการต่อบทบาทของกระทรวงมหาดไทยและท้องถิ่น ยกตัวอย่าง รถโฟล์คเป็นรถที่ประเทศเยอรมันผลิตให้ประชาชนทั่วไปให้ใช้ราคาถูก ตั้งแต่หลัง สงครามโลกครั้งที่ ๒ จนถึงปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาเปลี่ยนรูปร่าง เพิ่มสมรรถนะที่ดีขึ้น ความเร็วเพิ่มขึ้น ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดี ทุกสิ่งต้องมีนวัตกรรมเพื่อ ตอบสนองความเปลี่ยนแปลงของโลกและความต้องการของประชาชน ฉะนั้นในวันนี้ ท้องถิ่นต้องมีการออกแบบใหม่ มีนวัตกรรมใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพในปัจจุบัน กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก กระแสโลกาภิวัตน์เป็นภัยคุกคามภายนอกต่อกระทรวงมหาดไทย กระแสวัฒนธรรมการเมืองที่ปรับเปลี่ยน เรื่องสำคัญคือ ธรรมภิบาลเป็นภัยคุกคามภายใน ซึ่งเป็นตัวตัดสินอนาคตของท้องถิ่นและภูมิภาค วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญ วัฒนธรรมท้องถิ่น/ประชาชนในประเทศไทยไม่เอื้อให้ใช้ระบบของตะวันตกได้ ประเทศไทย ใช้ระบบอุปถัมภ์มากกว่าระบบความรู้ความสามารถซึ่งยังไม่เอื้อต่อการเป็นวัฒนธรรม ประชาธิปไตย</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>ฉะนั้น การออกแบบท้องถิ่นในปัจจุบันต้องเป็นเหมือนการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ระบบโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และกฎระเบียบเดิมสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้หรือไม่ เพียงใด เป็นโจทย์ที่ต้องตอบ หากไม่สามารถตอบสนองประชาชนได้ ต้องเปลี่ยนแปลงโดยยึดการตอบสนองของประชาชนให้ได้มากที่สุดโดยยึดระบบธรรมาภิบาล ทั้งภูมิภาคและท้องถิ่น สร้างเสี้ยวที่ ๔ คือ ชุมชน การกำหนดให้มีบทบาทในการเสนอความเห็นต่อภูมิภาคได้ ร่วมกันออกระเบียบข้อบัญญัติได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ถอดถอนผู้บริหารได้มากน้อยเพียงใด ให้อำนาจในการตรวจสอบอยู่ที่ประชาชน ให้อิสระท้องถิ่นในการบริหารจัดการควบคู่ไปกับความสามารถ</p> <p>๓. การบริการประชาชนที่รวดเร็วควบคู่ไปกับคุณภาพ</p> <p>๔. ท้องถิ่นต้องบริการประชาชนอย่างทั่วถึงเป็นธรรม และโปร่งใส เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เป้าหมายตรงกันคือประชาชนเป็นหลัก องค์กรชุมชนจะเป็นตัวตรวจสอบธรรมาภิบาลของภูมิภาคและท้องถิ่น ไม่ใช่การให้ท้องถิ่นมีอำนาจเด็ดขาดทั้งหมด</p> <p>๕. การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องมีการผลัดเปลี่ยนตามหลักระบอบประชาธิปไตย</p>
นายมานพ ปัทมาลัย	<p>ขอเสนอให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เมื่อกระทรวงมหาดไทยออกคำสั่ง ขอให้มีระเบียบ กฎหมายรองรับการดำเนินงานตามการออกคำสั่งนั้น ๒. ออกกฎหมายที่สนับสนุนหรือเอื้อประโยชน์ในเรื่องรายได้ให้ท้องถิ่น ๓. การกระจายรายได้ จัดสรรรายได้ให้ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ๔. จัดให้มีการพบปะ ระหว่างผู้บริหารกรม และรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้มีการเจรจาถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ท้องถิ่นดำเนินการและรับรู้ปัญหา/อุปสรรคของท้องถิ่น โดยใช้เวทีการประชุมของท้องถิ่นก็ได้ ๕. การแก้ไขระเบียบ กฎหมาย เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรของท้องถิ่นได้เข้าศึกษาอบรมเพิ่มพูนความรู้ในเรื่อง โครงสร้างการบริหาร กฎหมาย การจัดการรายได้ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาบุคลากรของท้องถิ่น
นายสมพร ใช้บางยาง	<p>แนวคิดการปฏิรูปประเทศไทย การกระจายอำนาจในระบอบประชาธิปไตยนั้น คือ การให้อำนาจท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ แต่อำนาจแท้จริงต้องคืนไปสู่ประชาชน เน้นให้ประชาชนเป็นเป้าหมายสุดท้าย ในทศวรรษหน้าหากมีความเข้าใจตรงกันถึงบริบทที่จะเปลี่ยนแปลงโดยยึดที่เป้าหมายหลักอยู่ที่ประชาชน กระทรวงมหาดไทยไม่ต้องกังวลว่าถูกลดบทบาทหน้าที่เพียงแต่มีท้องถิ่นมาช่วยในการปฏิบัติ ไม่ต้องกังวลหากต้องมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด สิ่งเหล่านี้ประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะทำอะไรในอนาคตอันใกล้นี้ ในวันนี้กระทรวงมหาดไทยมีบทบาทในการส่งเสริม/สร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนฐานราก “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้ประชาชน การประสานงานกับท้องถิ่นให้ปฏิบัติแบบกัลยาณมิตร</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>ให้เป็นบรรยากาศเกือกุล เอื้อเฟื้อกัน จัดเวทีพบปะพูดคุยกันเพราะความเป็นจริงท้องถิ่นยังคงให้ความเคารพนับถือผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ สิ่งใดที่ปัญหาอุปสรรคของชุมชนให้แจ้งมาส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ช่วยกันแก้ไขให้ถ้าเป็นความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เพียงแต่อย่าทุจริตคอร์รัปชัน ร่วมมือกันบูรณาการกันกำหนดบทบาทส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นเป็นเครื่องมือของกระทรวงมหาดไทยได้อย่างแท้จริง</p> <p>การทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรของประชาชนอย่างแท้จริง โดยการให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อยกระดับเป็นพลเมือง ตอนนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นของนายกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์และนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม หากมีการกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนจะสามารถสร้างความเข้มแข็งของประชาชน/ชุมชนได้</p> <p>กระทรวงมหาดไทยต้องอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีมีใ้อยู่บนพื้นฐานของอำนาจแต่ต้องอยู่บนพื้นฐานของการยอมรับจากประชาชน ความมีศรัทธาและความเชื่อถือจากประชาชน</p>
นายภักดี รัตนผล	<p>การปรับความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าของท้องถิ่นในมิติต่างๆ ควรจะเป็นอย่างไร มีคุณค่าอย่างไร บทบาทของท้องถิ่นควรอยู่ตรงไหน</p>
นายไมตรี อินทุสุต	<p>การถอดรหัสมหาดไทยในวันนี้ ไม่มีอะไรยุ่งยากเป็นเรื่องตรงๆ กระทรวงมหาดไทยต้องปฏิบัติงานแบบเดินทางตรง เดินตรงทาง เดินตรงกลางและเดินตัวตรง ไม่มีอะไรต้องปกปิด มุ่งหาประชาชนเป็นหลักลดการวิ่งเข้าหาผู้บังคับบัญชา อะไรที่เป็นปัญหาของประชาชนต้องไปบรรเทาแก้ไขปั้ดเป่า การถอดรหัสที่ทำให้เป็นทุกข์เพราะว่าทำให้ยากเอง ขอให้ชาวมหาดไทยใช้เวลาให้คุ้มค่า ๗ คำที่ควรจำ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. หน้าที่คือชีวิต ทั้งข้าราชการทั้งภูมิภาคและท้องถิ่น ใครทำงานไม่ได้หลีกเลี่ยงให้คนที่ทำงานได้ แต่อยู่ในขอบเขตและกฎระเบียบ เราคือใคร เรามีหน้าที่อะไร และปฏิบัติหน้าที่อย่างไร เรียนรู้ถึงหน้าที่ภูมิภาคคืออะไร หน้าที่ส่วนกลางคืออะไร และหน้าที่ท้องถิ่นคืออะไร ปฏิบัติงานตามกติกา ๒. สุจริตเป็นเกราะบัง รู้ตัวตลอดเวลา ไม่ต้องพูดว่าอะไรคือสุจริต ไม่ต้องพูดอะไรคือวิชาเทพ อะไรคือวิชาธรรม รู้อยู่แก่ตัว ๓. ปัญญาเป็นอาวุธ ส่งเสริมให้คนใช้ปัญญา ปัญญานั้นให้เป็นอาวุธที่จะเป็นประโยชน์แก่ชุมชน สังคมและองค์กร ๔. จิตอาสาเป็นอารมณ์ ๕. วินัยเป็นเครื่องกำกับการปฏิบัติ ถ้ามีกฎ มีวินัยและกติกา หลักแห่งภูมิภาคหลักของท้องถิ่น ส่วนกลางไม่มีหลัก จุดอ่อนของราชการคือส่วนกลางไม่เคยลงไปดูแลส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ๖. สุ จิ ปุ ลิ คือ ฟัง คิด ถาม เขียน ไม่ว่าจะสวมบทบาทอะไรมันอยู่ที่ actor ผู้เล่นคือเล่นให้เป็น และให้เกียรติซึ่งกันและกัน แต่ต้องไม่มากเกินไป เป็นเพื่อนเป็นพี่น้อง

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>๗. พอเพียงและเพียงพอ ยืนอยู่บนความสมดุล</p> <p>ณ วันนี้กระทรวงมหาดไทยต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลง ๒ ประการ คือ</p> <p>ประการแรก ภาวะแวดล้อมทางการบริหาร ปัจจัยเกี่ยวกับกระทบการบริหารที่กระทบทั้งส่วนส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ก็คือ ภัยธรรมชาติ ภัยที่คาดไม่ถึงและภัยที่เกิดจากการคุกคามในรูปแบบใหม่ ทำให้เกิดการเปราะบางจากการบริหารราชการปกติ เป็นสิ่งที่ท้าทายในทศวรรษนี้ เช่น ปัญหาอุทกภัย การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ต้องคิดเชิงยุทธศาสตร์ให้มากขึ้น การปฏิบัติต้องให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมถึงจะป้องกันและแก้ไขปัญหาได้</p> <p>ประการที่สอง ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การปรับกระบวนทัศน์ (paradigm shift) ถ้าคนมหาดไทยส่งอย่างเดียวก่อนจะล้มเหลวทุกเรื่อง ปัจจุบันต้องเป็นแบบ citizen center การเปลี่ยนแปลงแบบนี้คนมหาดไทยต้องตามให้ทัน หากไม่ตามกระแสของการเปลี่ยนแปลงนี้จะเกิดการขัดกัน กระแสการบริหารจัดการต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารและผลกระทบการบริหารจัดการขององค์กรทุกองค์ภาพทั้งหมด มาจาก SEA (S : sharing , E : empowerment , A : accountability)</p> <p>S : sharing การดำเนินการอะไรในท้องถิ่นต้องแชร์กับท้องถิ่น เผยแพร่และสอบถามประชาชน รับฟังความเห็นของหลายๆ ฝ่าย โดยเฉพาะต้องให้ความสำคัญกับภาคประชาชนและภาคประชาสังคม เพราะฉะนั้นบทบาทจริงๆ ของกระทรวงมหาดไทยต้องให้เกียรติท้องถิ่น แต่คอยเป็นดูแลการทำงานของท้องถิ่น ประชาชนอยู่ในท้องถิ่นไม่ได้ย้ายเหมือนข้าราชการ ต้องทำให้ท้องถิ่น/ประชาชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้</p> <p>E : empowerment ให้อำนาจกับท้องถิ่น/ชุมชน แต่การออกระเบียบการกระจายอำนาจมีกฎระเบียบมากมาย การปฏิบัติงานจึงเกิดปัญหานำไปสู่การถามหาความรับผิดชอบ</p> <p>A : accountability พร้อมรับการตรวจสอบ ให้มุ่งสู่ธรรมาภิบาลทุกระดับ คนมหาดไทยยุคนี้ต้องพร้อมรับการตรวจสอบ ต้องตรงไปตรงมา การบริหารทุกส่วนไม่ว่าจะส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ กระแสของการเปลี่ยนแปลงการบริหาร กระแสของการคุกคามรูปแบบใหม่</p> <p>ส่วนภูมิภาค กำหนดมาให้คือนายบุญเชื่อม มาเป็นนายประสาน มาเป็นนายบุญเอื้อ บุญอำนวย ให้ท้องถิ่นได้ปกครองตนเองมากขึ้น ที่เห็นชัดส่วนแรกคือ กองทุนหมู่บ้านมีตัวเลขความสำเร็จมากขึ้น ส่วนที่สอง คือ SML ได้ประโยชน์โดยตรง กองทุนสตรี อะไรต่างๆ ที่ไม่ได้ผ่านกลไกราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือท้องถิ่น อันนี้กระทรวงมหาดไทยต้องเป็นตัวเสริม ตรงนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ จังหวัดพะเยาจะเป็นจังหวัดแรกเต็มรูปแบบเรื่องสวัสดิการชุมชน ประชาชนเข้าร่วมกันเองที่น่าสนใจคือท้องถิ่นมาร่วมด้วยพอหนึ่งปีครบ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะร่วมด้วย ตั้งกองทุนดูแลสวัสดิการต่างๆ ให้ชาวบ้านบริหารจัดการกันเอง จากการศึกษาโครงสร้างการยึดโยง เพราะบางพื้นที่มีความเจริญมากเป็นพิเศษจนอยากจะทำเอง แต่พื้นที่ชนบทที่มี</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>มากกว่าทำให้ความเจริญยังไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นการกำหนดนโยบายต้องเปลี่ยนจาก top-down เป็น bottom-up รูปแบบเฉพาะแต่ละจังหวัดเอาพื้นที่ (area base) เป็นฐาน ความแตกต่างของภูมิสังคมแต่ละแห่งเป็นตัวตั้ง เพราะฉะนั้นการถอดรหัสตรงนี้ actor คือ ผู้แสดงควรเป็น CEO เอง ทีมงานของข้าราชการเอง รู้จักการเลือกบทบาท การสานสัมพันธ์ ที่ดีกับส่วนท้องถิ่นกับส่วนกลางแล้ว อย่าทำให้ซับซ้อน การถอดรหัสอย่าให้ลึกลับ ทำให้ง่าย back to basic อย่าเป็นนายอำนาจ เป็นนายบุญเอื้อและบุญประสาน ทุ่มใจกายสุดชีวิต มาทำงานตัวเปล่าก็กลับตัวเปล่า พันตำแหน่งก็ถอดหัวโขน ไม่ยึดติดกับอำนาจ ถอดรหัสไม่ ลึกลับ ทำให้ง่ายประชาชนเข้าใจได้</p>
<p>นายภักดี รัตนผล</p>	<p>กระทรวงมหาดไทยต้องเป็นตัวยึดโยงส่วนภูมิภาคกับท้องถิ่น และต้องมีการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ และกระบวนทัศน์</p> <p>ประเด็นที่ตรงกันของวิทยากรทั้ง ๓ ท่าน คือ ประชาชนต้องเป็นศูนย์กลาง ให้เป็นองค์อธิปัตย์แทนท้องถิ่น ท้องถิ่นเป็นเพียงการบริหารจัดการ</p> <p>เรื่องโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ วิสัยทัศน์ ระเบียบข้อกฎหมาย ที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทั้งส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นปรับตัวเข้าหากันเพื่อตอบโจทย์หลัก คือ ประชาชนในพื้นที่</p>
<p>นางมุกดา อินตะสาร</p>	<p>สิ่งที่สำคัญที่สุดของส่วนภูมิภาค คือ เป็นตัวเชื่อมประสานโดยให้พื้นที่เป็นตัวตั้งและ ให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมไม้ร่วมมือกันทุ่มเทกายใจลงในภารกิจ ในส่วนที่สำคัญที่สุดคือการมีเครื่องมือที่ชุมชนทำกันได้ อย่างเช่น ทำอย่างไรให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นเหมือนสภาประชาชนโดยให้มีประชาชนที่มาจากทุกกลุ่ม กระทรวง และให้ปรึกษาหารือทุกเรื่องที่เป็นตัวแทนของกระทรวง เอาสิ่งที่อยู่กับพี่น้องประชาชนมา เอาสองส่วนนี้มาเชื่อมประสานกัน อันไหนที่ทำไม่ได้ เข้าไปพื้นที่ในตำบลจะมีกฎหมาย สภาองค์กรชุมชน เราจะทำยังไงให้ประชาชนเปิดพื้นที่ มีสภาตำบล มีเวทีพูดจากันในพื้นที่ให้ประชาชนได้เป็นเจ้าของจริงๆ เปิดปรึกษาหารือว่าจะมีการจัดการทุกข์สุขของชุมชนอย่างไรสิ่งใดที่ยังทำไม่ได้ ขอให้ท้องถิ่นช่วยเหลือ แผนที่ท้องถิ่นจะทำคือแผนของประชาชนในพื้นที่นั่นเอง ทำายที่สุดระดับจังหวัดมีเวทีกลางในพื้นที่ในแต่ละจังหวัด ปรึกษาหารือกัน จะทำให้เราถึงเป้าหมายซึ่งเป้าหมายที่เห็นได้ชัดและจับต้องได้คือ ชุมชนท้องถิ่นในระดับตำบล ต้องเสริมหนุนให้ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองได้ ให้เกิดความน่าอยู่ (จิต กาย สังคม และปัญญา) จะเกิดขึ้นได้อย่างไร ต้องใช้เครื่องมือ เช่น กองทุนหมู่บ้าน , SML เป็นต้น นำมาร้อยมาลัยความงามของแต่ละพื้นที่ ประชาชนเป็นน้ำเข้าได้กับทุกที่ และยังช่วยท้องถิ่นในการบริการสาธารณะ ช่วยราชการในทุกหน่วยราชการในส่วนที่เป็นนโยบาย การบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ทั้งหมดต้องอาศัยหลักธรรม ทุกปัญหามีทางออก ใช้วิธีสัง ๔ อิทธิบาท ๔ การวิเคราะห์บัว ๔ เหล่า และพรหมวิหาร ๔ เหล่านี้จะช่วยแก้ปัญหาในการทำงาน กระทรวงมหาดไทยต้องยึดพื้นที่เป็นตัวตั้งประชาชนเป็นแกนแล้วให้มีพื้นที่กลางที่จะนำมาพูดคุยกันทุกระดับ</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
นายภักดี รัตนผล	<p>ความต่อเนื่องหลังจากการถอดรหัสมหาดไทย ครั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยจะตั้งรับอย่างไร มีหน่วยงานที่จะเป็นศูนย์รองรับหรือต่อยอดในเรื่องนี้อย่างไรและมีแนวทางอย่างไร</p>
นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม	<p>ในเชิงยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทยทำยุทธศาสตร์เป็นรายฟังก์ชัน สิ่งที่ผมทำคือให้ทีมงานไปดูในภารกิจของกระทรวงที่มีในกฎหมาย เพื่อที่ว่าใครมาเป็นผู้บริหารกระทรวงในวันข้างหน้า จะตอบคำถามได้เลยว่าในสิบปีข้างหน้า ทิศทางในเรื่องการปรับปรุงวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ของคนเฉพาะแต่ละด้านของกระทรวงจะเป็นอย่างไร ประเด็นไม่ใช่เรื่องหน่วยงานใดจะเป็นเจ้าภาพ ประเด็นคือกระทรวงต้องรู้ว่าทศวรรษ scenario ของอนาคตสถานการณ์เปลี่ยนไปจะเป็นอย่างไร และกระทรวงจะเดินไปอย่างไร และจะต้องไปในทิศทางเดียวกัน</p> <p>ในประเด็นเรื่องเมื่อเช้า ผมกราบเรียนว่าทุกคนเห็นตรงกัน คือเป้าหมายสำคัญของการมีราชการหรือรัฐตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันไม่ได้แตกต่างกัน เป้าหมายเหมือนกัน คือ ประชาชน แต่สิ่งที่แตกต่างกันคือวิธีการคิด วิธีคิดเมื่อ ๑๒๐ ปีกับสมัยกรุงศรีอยุธยาก็มีวิธีคิดที่ต่างกัน วิธีคิดของปัจจุบันก็ต้องอยู่ในบริบทของสังคม โครงสร้างต่างๆ ดูในบริบทที่ว่า ณ เวลานี้ พ.ศ.นี้ ประเทศหรือสังคมเป็นอย่างไร การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ปกติไม่ใช่ว่าข้าราชการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องยืนกรานคัดค้านความเปลี่ยนแปลงถ้าเราไม่สามารถจะต่อต้านความเปลี่ยนแปลงได้เราจะต้องศึกษาและปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ ทิศทางของกระทรวงมหาดไทยต้องฟังแล้วมาวิเคราะห์ตนเองแล้วหาแนวทางที่เป็นจุด position ที่ใช่ของกระทรวงเพื่อเดินต่อไปข้างหน้า สิ่งสำคัญที่เป็นอุปสรรคคือเรื่องของความเข้มแข็งของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญ เราทำอย่างไรจะให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง ปัญหาหลักของประชาชนทุกวันนี้ อาจจะเป็นผลกระทบมมกลับของการพัฒนาในอดีตที่ผ่านมาที่เราลงมือช่วยเหลือพี่น้องประชาชนอย่างเต็มที่ด้วยใจบริสุทธิ์ทำให้เกิดผลกระทบในเชิงวัฒนธรรม สิ่งที่ต้องแก้ไขคือทำอย่างไร ทุกส่วนราชการไม่ใช่เฉพาะกระทรวงมหาดไทย อีก ๑๙ กระทรวงจะทำอย่างไร จะทำให้ประชาชนเข้มแข็งคือให้ประชาชนเลิกใน ๓ เรื่อง คือ ๓ ร ประการแรกรอความช่วยเหลือจากราชการ รอรับสิ่งของ ประการที่สอง เลิกรับ เลิกรับแต่คำสั่ง ต้องหัดคิดเองให้ใช้ภูมิปัญญาของตนเอง ประการสุดท้าย คือ เลิกร้องเวลามีปัญหาเดือดร้อน แต่ไม่ใช่ร้องเรียน แต่เป็นการเลิกร้องขอความช่วยเหลือ ร้องส่งเสียงว่าทำไมรัฐไม่มาช่วยเหลือไม่ดูแลควรจะต้องแก้ปัญหาด้วยตัวเองก่อน หากสุดวิสัยจริงๆ เกินภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้เสนอไปยังหน่วยงานที่สูงขึ้น วัฒนธรรมทั้งสามตัวนี้ไม่ใช่เฉพาะส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่นด้วย จะต้องช่วยกันส่งเสริมให้ประชาชนมีวัฒนธรรมที่จะส่งเสริมชุมชนด้วยตัวเอง</p> <p>ประเด็นต่อมา โครงสร้างบริหารราชการแผ่นดินในเรื่องของส่วนกลาง ภูมิภาค ถ้าพูดตามหลักวิชาการภูมิภาคคือ แขนงขาของส่วนกลางยื่นไปยังพื้นที่ วันข้างหน้าแขนงขายืดยาวหรือหดลง ก็สุดแล้วแต่ภารกิจที่สัมพันธ์กับชุมชนจะมีมากมีน้อยแค่ไหน แต่ว่าไม่ใช่คิด</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>กับคำว่าต้องส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่น อาจเปลี่ยนแปลงได้อาจเหลือเพียงส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่นที่ส่วนกลางมีองค์ประกอบกับท้องถิ่นก็เป็นได้ มันไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวหนังสือจะต้องมีส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับโครงสร้างที่มีความเอื้ออำนวยให้ประชาชนสามารถดูแลตัวเองได้เท่าที่สามารถจะทำได้</p> <p>อีกประเด็นคือ เรื่องที่ทิศทางการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของกฎหมาย เมื่อเข้าทำนายนายกจากกำแพงเพชรก็บอกว่าปัจจุบันติดขัดด้วยเรื่องของระเบียบกฎหมาย ผมว่าทิศทางอนาคตกฎหมายเรื่องอำนาจหน้าที่จะต้องเป็นกฎหมายที่ไม่จำกัดเรื่อง ทำได้ในขอบเขตพื้นที่ความรับผิดชอบกำหนดว่ายากเย็นในเรื่องอะไรหรืออะไรที่ไม่ให้กระทำ ไม่ใช่เหมือนปัจจุบันที่กำหนดว่าอะไรที่จะต้องทำ ในอนาคตเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ของตนเองจะต้องให้ชุมชนท้องถิ่นมีโอกาสดูแลตัวเอง</p> <p>ประเด็นสุดท้ายเรื่องของชุมชน ในเมื่อเรากำหนดทิศทางในอนาคตว่าชุมชนเป็นตัวหลักที่จะต้องเข้มแข็ง ต้องทำอะไร ขอเชิญชวนทุกท่านไม่ใช่เฉพาะมหาดไทยอย่างเดียว กระทรวงมหาดไทยไม่ได้เป็นจำเลยเป็นเพียงฟันเฟืองของ ๒๐ กระทรวง หากลองพิจารณาปัญหาในพื้นที่จะเห็นว่าส่วนใหญ่ไม่ใช่ปัญหาที่มาจากกระทรวงมหาดไทยโดยตรง บางครั้งผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ยังไม่ทราบว่ามีโครงการของกระทรวงใดบ้างที่ลงไปทำงานในพื้นที่ พอมีปัญหาทำให้มหาดไทยไปแก้ปัญหา ดังนั้น ปัญหาในพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประชาชนไม่ใช่ปัญหาของกระทรวงมหาดไทยแต่เพียงหน่วยเดียวต้องมองภาพรวมของประเทศ</p>
นายภักดี รัตนผล	<p>ในเรื่องนี้ยังมีความต่อเนื่องและมีหน่วยงานรองรับเพื่อสานต่อ มียุทธศาสตร์รองรับ โดยเฉพาะเรื่องกฎหมาย</p> <p>อีกประเด็น คือส่วนภูมิภาคไม่ใช่มีแต่กระทรวงมหาดไทย ยังมีหน่วยงานอื่นๆ ที่ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่อีกมากมาย ดังนั้น ปัญหาในท้องถิ่นจึงไม่ได้เกิดจากกระทรวงมหาดไทยเพียงหน่วยงานเดียว ต้องวิเคราะห์ให้ดี</p>
นายสมพร ใช้บางยาง	<p>กระทรวงมหาดไทยในภาพใหญ่ของทศวรรษหน้าจะปรับอะไรอย่างไร เห็นได้ชัดเจนจากวิสัยทัศน์กระทรวงมหาดไทย แต่ปัญหาอยู่ที่การปฏิบัติให้ไปถึงเป้าหมายจะอย่างไร เป้าหมายชัดเจนตรงกันเหลือแต่เส้นทางเดินไปข้างหน้าจะอย่างไร เพราะในส่วนภูมิภาคที่ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องกำกับดูแลไม่เพียงกระทรวงมหาดไทย ยังมีหน่วยงานอื่นๆ ในท้องที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ พร้อมทั้งการปรับใช้ให้เหมาะสม ในทศวรรษหน้าวิสัยทัศน์ของกระทรวงยังใช้ได้เพียงแต่ต้องปรับวิธีการปฏิบัติ ต้องหาตัวตนให้เจอ หลักใหญ่ คือ พื้นที่กับชาวบ้าน และต้องเน้นการปฏิบัติให้มากขึ้น ในทศวรรษข้างหน้าต้องย้อนกลับไปหาประชาชนให้มากขึ้น ทุกวันนี้แนวโน้มไปทางนี้การเมืองมากกว่า ในวันนี้ต้องพิจารณาว่าเนื้อหาของกระทรวงมหาดไทยมีผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านมาพัฒนาขึ้นหรือต่ำลง ต้องตั้งสติค้นหาตนเองให้ได้ จากวิสัยทัศน์ ค้นหาแนวทางที่ก้าวเดินจากประสบการณ์รุ่นพี่ที่ผ่านมาและการที่อยู่</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง จะต้องค้นหาความสมดุลระหว่างการเมืองกับข้าราชการประจำ แม้จะปฏิเสธการเมืองไม่ได้เพราะเป็นราชการต้องตอบสนองนโยบายทางการเมือง การปฏิบัติหน้าที่ไม่ใช่เรื่องของการปฏิบัติตามนโยบายการเมืองอย่างเดียวต้องแยกงานประจำออกจากการเมือง และมั่นคงในหน้าที่หลักที่จะทำ มีงานเยอะที่ต้องทำตามหน้าที่ได้ เป็นเรื่องที่ฝ่ายประจำต้องหาที่อยู่สิ่งที่จะทำ จะต้องเข้มแข็งและรวมกันทั้งผู้บริหารและ ส่วนของฝ่ายประจำ มันเป็นเรื่องยากแต่ต้องทำและทำให้ได้ และทำในบริบทประจำของ หน่วยงาน ทำงานเชิงวิชาการมากขึ้น เอาองค์ความรู้มาเชิงสังเคราะห์มากขึ้น อย่าเป็นมือ เป็นไม้ของการเมืองไปหมด</p> <p>บทบาทของส่วนภูมิภาค สิ่งที่เป็นปัญหาของสังคมทุกวันนี้ ส่วนหนึ่งคือพัฒนาประเทศ ที่เน้นเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งได้ทำลายฐานวัฒนธรรม ฐานวิถีชีวิตซึ่งกระทบต่อฐานของ สังคมมาก วิสัยทัศน์ของกรมการพัฒนาชุมชน คือ น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็น แนวทางในการขับเคลื่อนซึ่งที่ผ่านมาไม่ค่อยได้ผลเท่าที่ควร ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็น เครื่องมือสำคัญที่สุดในการที่จะทำให้ประชาชนตั้งแต่ระดับปัจเจก ชุมชน สังคมและประเทศ อยู่ได้ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกเพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓ บวก ๒ เจื่อนไข เรื่องของความมีเหตุผล เรื่องของความพอเพียง เป็นภูมิคุ้มกันบนพื้นฐานของความรู้ บนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม อันนี้จะเป็นฐานสำคัญ ฐานรากคือประชาชนให้อยู่ได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง อีกสิบปีข้างหน้ามีวิกฤตมากขึ้นกระทบถึงฐานล่างมากขึ้น โดยเฉพาะการเข้ามาของประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ หาเครื่องมือในการป้องกันและให้อยู่ กับความเปลี่ยนแปลงได้ อยากจะฝากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งใน การอยู่รอดของคนไทยทุกคนให้มีความสุขและความมั่นคง</p>
นายมานพ ปัทมาลัย	<p>รู้สึกดีใจที่การสัมมนาในครั้งนี้มีความต่อเนื่องและมีหน่วยงานรองรับในการสานต่อ ขอเพิ่มเติมการบูรณาการระหว่างกระทรวง ในวันที่รัฐมนตรีมาจากพรรคของรัฐบาลพบปะ พูดคุยกันได้ เมื่อบูรณาการกันแล้วจะเกิดผลประโยชน์แก่ประชาชน เพื่อรองรับปัญหาที่จะ เกิดกับท้องถิ่นในเร็วๆ นี้ คือ เรื่องของสิ่งแวดล้อม เช่น การกำจัดขยะ ปัญหาน้ำเสีย การจัดการตลาดสดในการรักษาคุณภาพอาหาร เป็นต้น</p>
นายภักดี รัตนผล	เป็นมุมมองที่น่าสนใจ บันทึกเป็นข้อมูลในการพิจารณา
นายไมตรี อินทุสุต	<p>การทำงานในยุคใหม่ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จะเป็นประสบการณ์ที่ดี ขอให้ ยึดหลัก ๗ ก้าว คือ</p> <p>ก้าวที่หนึ่ง การบูรณาการงานของทุกกระทรวงในพื้นที่ ทำงานกับพื้นที่และที่พื้น หล่อหลอม เชื่อมแผน เชื่อมพันธกิจของทุกกระทรวง ต้องเป็น strategic leader</p> <p>ก้าวที่สอง เป็นผู้ประสานงานกลาง Coordinator จัดเวทีในการพบปะกันบ่อยๆ โดยมีกลุ่มภาคี ได้แก่ ๑) หน่วยราชการด้วยกันเองทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>๒) ภาคเอกชน ๓) ภาคท้องถิ่น ๔) ภาคประชาสังคม ๕) สื่อมวลชน ๖) วิชาการ และ ๗) ภาคนโยบายหรือภาคการเมือง ทุกอย่างต้องร้อยโยงให้เข้าทั้ง</p> <p>ก้าวที่สาม Integrate งบประมาณ แสวงหางบประมาณ ประสานงานกับท้องถิ่น ให้ win-win ท้องถิ่นมีงบประมาณ</p> <p>ก้าวที่สี่ มอบอำนาจให้ท้องถิ่น ให้บริหารจัดการตนเอง</p> <p>ก้าวที่ห้า ภาคประชาสังคมให้เข้มแข็งขึ้น ให้มีพลังขึ้น บทบาทของ กระทรวงมหาดไทยในทศวรรษของการเปลี่ยนแปลง คือ ๑) ส่วนภูมิภาคต้องเป็นนักเจรจาต่อรอง และ ๒) การระงับข้อขัดแย้งระหว่างท้องถิ่นด้วยกันเอง ระหว่างเอกชนกับท้องถิ่น</p> <p>ก้าวที่หก การสร้างเสริมธรรมาภิบาลทุกระดับและทั้งระบบ</p> <p>ก้าวที่เจ็ด บทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดและส่วนภูมิภาค ต้องเป็นครูและ Coach เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในบริบทต่างๆ และให้เปลี่ยนแปลงไปตามภูมิสังคมและ ภูมิวัฒนธรรม</p> <p>มีทั้งระบบและการคัดสรรบุคลากรให้ตรงกับตำแหน่ง ถ้าไม่พร้อมเป็นตัวสำรอง คนที่พร้อมต้องให้ทำงานกับคนหลากหลาย เข้าได้กับท้องถิ่น พบปะกับท้องถิ่นให้มากขึ้น การสั่งการต้องมียุทธศาสตร์ให้มีความเหมาะสมกับภูมิสังคมและภูมิวัฒนธรรม เปิดโอกาสให้มีการปรับเปลี่ยนและสามารถประสานงานได้ทุกเวลา การเคลื่อนที่องค์ความรู้ต้องมีตลอดเวลา</p>
นายภักดี รัตนผล	บทบาทที่สำคัญในทศวรรษหน้า ส่วนภูมิภาคต้องเป็นนักเจรจาต่อรอง
นายวิทยา ไชยเทพ นายก อบต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่	<p>เสนอความคิดเห็นและเสนอแนะ มีประเด็น คือ</p> <p>๑) การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น จะทำอย่างไรให้เกิดการกระจายแท้จริง ขอยกตัวอย่าง ประเทศญี่ปุ่นที่มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และมีส่วนราชการเพียง ๒ ส่วน คือ ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นแบ่งอำนาจกันชัดเจน การแก้ไขปัญหาโดยใช้ท้องถิ่น ขณะนี้ประเทศไทยยังไม่ถึงจุดนั้น กระทรวงมหาดไทยจะมีแนวทางอย่างไร จังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัดและนายอำเภอมีความพร้อมหรือยัง จะใช้แนวทางมาดำเนินการทันทีหรือค่อยเป็นค่อยไปเปลี่ยนทีละจังหวัด</p> <p>๒) เปลี่ยนชื่อ องค์การบริหารส่วนตำบล เปลี่ยนให้เป็น องค์กรภาคประชาชน</p> <p>๓) ฝกนโยบายการพัฒนาคนในแต่ละสาขาวิชาชีพในแต่ละท้องถิ่น</p>
นายภักดี รัตนผล	<p>๑) ชื่อของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ให้มีแนวทางที่ชัดเจน ค่อยมาพิจารณาอีกครั้ง</p> <p>๒) การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และการกระจายอำนาจแบบประเทศญี่ปุ่นต้องมีการพัฒนาไปเรื่อยๆ และอาจจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอีก</p>
นายสมพร ใช้บางยาง	การเปลี่ยนแปลงต้องไม่อิงบริบทของใครคนใดคนหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงต้องค่อยๆ เป็น ค่อยๆ ไป ทดลองตามลักษณะพื้นที่เป็นแห่งๆ ไป และต้องขึ้นอยู่กับรัฐบาล พร้อมทั้งให้

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	ประชาชนในพื้นที่ได้ตื่นตัวและเรียกร้องด้วย
นายไมตรี อินทุสุต	<p>แม้ภาคสนามจะพร้อมดำเนินการ แต่ต้องพิจารณาในเชิงวิชาการด้วย ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภูมิสังคม ภูมิวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ภูมิศาสตร์ - ความเป็นกลาง - Unity เอกภาพในชุมชน - Security - ประชามติ พิจารณาความเสี่ยงประกอบด้วย
นายบัญญัติ พงษ์ศรีกูร นายอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง	<p>หากกล่าวถึงส่วนภูมิภาคต้องกล่าวถึงกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยคือแกนหลักในการดูแลทั้งในเชิงพื้นที่และประชาชน จังหวัดมีการบริหารพื้นที่จังหวัด อำเภอมีการบริหารพื้นที่อำเภอมีท้องถิ่น หากวิเคราะห์แล้วทำงานกันตรงไหน กรมการปกครองมีคำตอบอย่าคิดว่าการบริหารงานหมู่บ้านคือ ผู้ใหญ่บ้าน ให้คิดว่าเป็นการบริหารของชุมชนท้องถิ่นและชุมชนฐานราก ถ้ามององค์กรชุมชนกลุ่มต่างๆ จะทำงานสามารถเข้ามาสอดแทรกในท้องถิ่นได้หรือไม่ แต่เวทีที่เล็กที่สุดคือ พื้นที่หมู่บ้านมีอาณาเขตชัดเจนมีประชาชน มีตัวแทนของท้องถิ่นเหมือนเป็นสาขาของภูมิภาค มีท้องถิ่นระดับตำบล ให้หมู่บ้านมีการบริหารแบบมีเอกภาพแต่ไม่ใช่รวมอำนาจ ให้องค์กรชุมชนทำงานขึ้นมาและประสานกับหมู่บ้านให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดแทรกงานลงไปให้หมู่บ้านทำงานมีผลงานออกมา นายอำเภอวางนโยบายให้ผู้ใหญ่บ้านรับผิดชอบเหมือนเป็นนายอำเภอในหมู่บ้าน</p> <p>หากมองการเปลี่ยนแปลงของโลกวันนี้ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น กำลังแย่งชิงอำนาจกันหรือไม่ หากถามในอนาคตประชาชนต้องการเวทีที่พบปะคงต้องเริ่มจากเวทีของหมู่บ้าน ให้ชุมชนเข้ามาและผู้ใหญ่บ้านบริหาร หากการบริหารงานหมู่บ้านมีเอกภาพมีตัวตนไม่ต้องมี สตง. หรือ ปปช. ถ้าองค์กรชุมชนควบคุมผู้แทนสภาท้องถิ่นได้ สมาชิกสภาท้องถิ่นมีความเข้มแข็งผู้นำท้องถิ่นได้รับการควบคุมและสนับสนุนเกิดประโยชน์อยู่กับชุมชนแน่นอนงานของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ลงไปในพื้นที่ที่หมู่บ้านจะเป็นผู้ตอบว่าเหมาะสมหรือไม่ ตอนนี้ทุกคนลืมนึกถึงที่ที่คนอยู่จริงๆ คือ หมู่บ้านซึ่งเป็นชุมชนที่เล็กที่สุดเป็นชุมชนท้องถิ่น ที่ท้องถิ่นต้องการตั้งประธานชุมชนและยุบผู้ใหญ่บ้าน องค์กรชุมชนจะเข้ามาได้ขอให้มีส่วนร่วมในการเสนอมิแผนชุมชนแล้วแต่เข้ามาในแผนท้องถิ่นไม่ได้ แต่ถ้ามองการบริหารหมู่บ้านมีความเข้มแข็ง ผู้ใหญ่บ้านเก่งๆ ทำให้องค์กรชุมชนโตได้ งานของท้องถิ่นเกิดประโยชน์ในหมู่บ้านได้ ในอำเภอเดียวกันตำบลเดียวกันเขตปกครองเทศบาลเดียวกัน แต่หมู่บ้านต่างมีอัตลักษณ์เป็นของตนเอง มีความต้องการมีความสุขในขอบเขตของตนเอง</p> <p>ในทศวรรษหน้าการปกครองท้องถิ่นไม่ได้อยู่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัด และไม่ได้อยู่ที่นายอำเภอ แต่อยู่ที่การบริหารหมู่บ้านให้เป็นองค์กรรวมให้ทั้งชุมชน ท้องถิ่นและท้องถิ่นรัฐบาลกลางบูรณาการในระดับหมู่บ้านให้ได้ ตอนนี้ได้พัฒนาในเรื่องคณะกรรมการหมู่บ้าน หากวันนี้เข้าใจตรงกันและมองว่าหมู่บ้านไม่ใช่ผู้ใหญ่บ้าน ให้มองว่าหมู่บ้านเป็นการบริหารงานหมู่บ้านน่าจะเป็นคำตอบในทศวรรษหน้า</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
นางมุกดา อินตะสาร	<p>กฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ให้ความสำคัญกับคณะกรรมการหมู่บ้านมาก หากมีกฎหมายที่ชัดเจน ตัวแทนจาก ๑๘ กลุ่ม ๑๘ กระทรวง รวมผู้ทรงคุณวุฒิ และตัวแทนอื่นๆ จะเป็นลักษณะสภาหมู่บ้าน มีการปรึกษาหารือกัน แสดงฐานะถึงภาพของพลเมืองที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ชาวบ้านเชื่อว่าผู้ใหญ่บ้านเปรียบเสมือนพ่อของชาวบ้าน ในเชิงบารมีไม่ใช่อำนาจ เมื่อได้รับงานจากนายอำเภอมาที่หมู่บ้าน ประชาชนจะรับต่อทันที และหากให้ประชาชนเป็นแกนหลักและให้เวทีพูดคุยจะทำงานได้ดีไม่ถูกแทรกแซงทั้งจากการเมืองและหน่วยงานอื่นๆ ให้ชุมชนเข้มแข็งสามารถบอกกล่าวในเรื่องทุกข์สุขของคนในชุมชน</p>
นายสมพร ใช้บางยาง	<p>ณ วันนี้ ในพื้นที่ประชาชนไม่ค่อยขัดแย้งกัน แต่ส่วนราชการไปทำให้ประชาชนขัดแย้งจากการไปสวมหมวกให้ประชาชน หน่วยงานต้องมาพูดคุยกันโดยเฉพาะ กรรมการปกครอง กรรมการพัฒนาชุมชน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จะดำเนินการแนวทางอย่างไร ตกลงให้ตรงกัน แผนชุมชนจะมีรูปแบบใด เริ่มจากหมู่บ้านมาตำบล แล้วไปเข้าแผนท้องถิ่น เพื่อจะมีงบประมาณ โดยเอาความต้องการและปัญหาชุมชนเป็นตั้ง และขอให้เป็นเรื่องของประชาชนในพื้นที่นั้นจริงๆ และเป็นกรอบเดียวกัน</p>
นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม	<p>ในประเด็นเรื่องชุมชน ปี ๒๕๕๑ กรมการปกครองได้มีการแก้ไขในเรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในเรื่อง คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นฉบับก้าวหน้าให้สิทธิชุมชนมากที่สุด เป็นการบูรณาการรวมทุกภาคส่วนทุกคนที่มีบทบาทในหมู่บ้านให้เป็นเวทีประชาชนในหมู่บ้าน แต่ทางปฏิบัติใครจะใช้ประโยชน์จากเวทีขึ้นอยู่กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่นั้น จะใช้ส่วนสำคัญในระดับล่างสุดนี้อย่างไร</p> <p>ประเด็นเรื่องแผนหมู่บ้าน แผนชุมชน ได้มีการตกลงกันแล้วระหว่าง ๓ กรม แต่ที่ผ่านมามีเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เจตนาเริ่มต้นเดิมไม่สนใจว่าแผนของหมู่บ้านจะมาจากหน่วยงานใด คณะกรรมการหมู่บ้านเอาแผนนั้นพิจารณาอนุมัติ หรือเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องให้เหมาะสมกับพื้นที่นั้นๆ ไม่ได้สนใจว่าจะเรียกว่าแผนชุมชนหรือแผนหมู่บ้าน ขอให้เป็นแผนของประชาชนที่อยู่พื้นที่นั้น Community = village ปัญหาสำคัญอยู่ที่ข้อต่อระหว่างหมู่บ้านสู่ท้องถิ่น คือ การตอบสนองของท้องถิ่นในการรับแผนชุมชนเป็นตัวชีวิตของกระทรวงมหาดไทย ต้องเปิดข้อต่อให้แผนชุมชนเข้าเป็นแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย</p>
นายณัฐวุฒิ ทีวีแก้วกุลกิจ อบจ.ตาก	<p>วันนี้ราชการในส่วนกลางอยากให้ท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น นักปกครองรุ่นเก่าใช้วิธีปกครองแบบไม่ให้โต ไม่ให้ตาย คือ ไม่ให้โตเพื่อจะปกครองได้ ไม่ให้ตายเพื่อจะได้มีคนในปกครอง เมืองไทยน่าภูมิใจที่ที่ไม่เป็นเมืองขึ้นของใคร แต่ในดีมีเสีย ในเสียมีดี เพื่อนบ้านของเราเป็นเมืองขึ้นแต่ดีตรงภาษาอังกฤษ เมืองไทยเราเป็นเอกราช แต่มีข้อเสียเรื่องระเบียบในประเทศที่เป็นประชาธิปไตยปกครองแบบกระจายอำนาจเพื่อการพัฒนา ในวันนี้กระทรวงมหาดไทยถึงเวลาแล้วหรือยังที่จะให้ท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเอง หากยัง</p>

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	จะใช้เวลาเท่าใด
นายภักดี รัตนผล	<p>การเปลี่ยนแปลงย่อมมีวิวัฒนาการ ตอนนี้ได้เริ่มต้นไปพอสมควรแล้ว วันนี้กระทรวงมหาดไทยพร้อมรับฟังเพื่อที่จะไปเปลี่ยนแปลง ในเดือนกันยายนนี้ จะสรุปออกมาเป็นแนวทาง ตอบโจทย์ในเรื่องประชาชน อำนาจอธิปไตยกลับคืนสู่ประชาชน ซึ่งอาจจะต้องระยะเวลาที่นาน และท้องถิ่นยังต้องปรับเพราะยังไม่ได้เป็นประชาธิปไตย เต็มรูป องค์กรภาคประชาชนยังเข้ามาได้ยาก กระทรวงมหาดไทยต้องมีการเปลี่ยนแปลง บทบาทแน่นอน รวมถึงอาจมีการเปลี่ยนแปลงถึงระบบการเมืองด้วย</p>
<p>นายบัญญัติ พงษ์ศรีกูร นายอำเภอแม่พริก จ.ลำปาง</p>	<p>ในเรื่องของแผนชุมชน ถามว่าชุมชนคืออะไร หากเป็นความหมายทางฝ่ายนายอำเภอ ชุมชน คือ กลุ่มภายใต้หมู่บ้าน มีแผนของตัวเองเป็นแผนของกลุ่มคน มีโครงการ/กิจกรรม เป็นรายละเอียดภายใต้แผน แต่จะเอาแผนชุมชนทุกกิจกรรมรวมเป็นแผนหมู่บ้านคงเป็นไปได้ ไม่ได้ โครงการ/กิจกรรมใดเป็นแผนที่คนทั้งหมู่บ้านเห็นว่ามีประโยชน์และควรทำก่อนจะถูกบรรจุเป็นแผนหมู่บ้าน</p> <p>กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ต้องพูดคุยกันว่าคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็น Worker หรือ Committee ที่ควรจะเป็นคือคณะกรรมการหมู่บ้านต้องเป็นสภาหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้าน และสภาหมู่บ้านจะกำหนดประธานอาสาสมัครหมู่บ้านมาเป็นหัวหน้า ฝ่ายสาธารณสุขช่วยหมู่บ้านและเป็น Worker ภายใต้การบริหารหมู่บ้าน หากเป็นเช่นนี้ ทุกคนจะเข้าช่องมาบริหารหมู่บ้านโดยไม่ขัดแย้งกัน</p>
นายภักดี รัตนผล	<p>ขอให้บันทึกไว้ว่าเป็นข้อเสนอในเรื่องการให้คณะกรรมการหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วม ในชุมชนมากขึ้น ส่วนเรื่องแผนชุมชนมันย้อนไปย้อนมา มีการผิดพลาดของการวางแผน ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องร้อยเรียงจากบนลงล่าง และล่างขึ้นบน กระบวนการ จัดทำแผนต้องมีการร่วมมือกันระหว่าง ๓ ภาค คือ ท้องที่ ท้องถิ่น และประชาชน</p>
<p>นายเฉลิมชัย วรสิงห์ นายอำเภองาว จ.ลำปาง</p>	<p>ขอให้ข้อสังเกตว่าที่พูดคุยกันในวันนี้ยังไม่ใช่แก่นแท้ของประชาธิปไตย แก่นแท้คือ สิทธิ เสรีภาพ และการให้ประชาชนได้บริหารจัดการ ดูแลตนเอง การให้อำนาจแก่ผู้หนึ่งผู้ใดมากเกินไปจะก่อให้เกิดการทำลายสังคม ประเด็นไม่ได้อยู่ที่ใครมีอำนาจ แต่อยู่ที่การใช้อำนาจนั้น เหมาะสมหรือไม่ สามารถตรวจสอบได้หรือไม่ ต้องมีการถ่วงดุลอำนาจนั้น</p> <p>ในตอนนี้กระทรวงมหาดไทยยังต้องคงอยู่ เพียงแต่ต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ เพื่อคอยควบคุม ตรวจสอบ การใช้อำนาจของหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น แม้เสียตัวที่ ๔ คือ ภาคประชาชน มาถ่วงดุลในสื่อ ๓ ตัวแรก (ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น) กระทรวงมหาดไทยก็ต้องลดบทบาทในด้านอื่นๆ ให้เหลือเพียง การดูแลด้านความมั่นคง การคลัง การทหาร และที่สำคัญที่สุด คือการอำนวยความสะดวก</p>
นายภักดี รัตนผล	สรุป ประเด็นแรก ในปัจจุบันที่กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีความรุนแรงทำให้เกิดการ

ผู้อภิปราย	ประเด็นความคิดเห็น
	<p>เปลี่ยนแปลงทั้งวัฒนธรรมการเมือง วัฒนธรรมธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม เมื่อโลกเปลี่ยนไปทิศทางการพัฒนาก็ย่อมต้องเปลี่ยนไป ตอนนี้เป็นทศวรรษที่กระทรวงมหาดไทยยอมรับการเปลี่ยนแปลงและจะต้องมีความต่อเนื่องแน่นอน การเปลี่ยนแปลงตรงนี้จะมิติศทางไปทางใดเพื่อตอบสนองในทศวรรษหน้าที่มีความซับซ้อนจากการที่โลกแคบลง มีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย บทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นการกำกับดูแล ตรวจสอบ ไม่ว่าจะเป็น pre-audit หรือ post-audit</p> <p>ประเด็นที่สอง กระแสเรียกร้องให้มีการขับเคลื่อนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดในอนาคตต้องเกิดขึ้นแน่นอน แต่วันนี้ต้องศึกษากันก่อน ในจังหวัดที่สภาพสังคมพร้อมและประชาชนพร้อมอาจจะให้เป็นจังหวัดนำร่อง</p> <p>ประเด็นสุดท้าย เรื่องท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยจะลงไปขับเคลื่อนให้ประชาชนมีอำนาจมีพลังที่จะเข้ามามีส่วนร่วมไม่ว่าเรื่องการตรวจสอบ เรื่องธรรมาภิบาลเป็นเรื่องสำคัญ ในการทำให้การเมืองโปร่งใส วัฒนธรรมการเมืองของไทยเป็นวัฒนธรรมดูดซับการคอร์รัปชัน แก้ไขได้ยากและตรวจสอบยาก จึงต้องให้องค์กรประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ตรวจสอบ หนุนสร้างเสื่อตัวที่ ๔ ขอย้ำว่าองค์อธิปัตย์ในชุมชนคือประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นหน่วยบริหารจัดการการพัฒนาร่วมกับท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ในเรื่องของนโยบายหรือการพัฒนาท้องถิ่นที่ต้องมาจากประชาชนให้อำนาจประชาชนและสร้างวัฒนธรรมในการมีส่วนร่วม เปิดช่องทางในการนำเสนอข้อบัญญัติในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ประชาชนจะเป็นผู้ตรวจสอบท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีการเปิดเผยข้อมูลหรือกระจายข้อมูลให้ประชาชนทราบ ทุกวันนี้เป้าหมายอยู่ที่ประชาชน ดังนั้นการดำเนินการอาจต้องใช้เวลาอันซึ่งสัมพันธ์กับงบประมาณที่ต้องใช้ ต้องเริ่มต้นตั้งแต่วินาทีที่ส่วนกลางส่วนภูมิภาค ท้องที่และท้องถิ่นจึงจะสำเร็จ</p> <p>ความคิดเห็นในวันนี้จะนำไปเสนอในการถอดรหัสที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจะมีจัดในภาคใต้ ภาคกลาง และสุดท้ายเวทีใหญ่ที่กรุงเทพมหานคร ขอให้กระทรวงมหาดไทยถ่ายทอดผ่านช่องทาง Website ของเวทีใหญ่ที่กรุงเทพมหานครให้ประชาชนทั่วประเทศได้รับทราบด้วย</p>
